



Telenor d.o.o.
Omladinskih brigada 90
11070 Novi Beograd
www.telenor.rs

Telefon: +381 63 9000

Docj-Number: 1811347118

13-12-2018

**Regulatorna agencija za elektronske
komunikacije i poštanske usluge (RATEL)**

Naš datum:
13.12.2018.

BEOGRAD-BELGRADE
Naša referenca:

Pa motićeva 2
11103 Beograd

Република Србија
Регулаторна агенција за електронске
комуникације и поштанске услуге
Београд

Vaš datum:

Vaša referenca:

БРОЈ: 1-01-34010-1/18-6

Naši kontakt telefoni:
+381 63 430225

Fax:
+381 11 4400504

ДАТУМ: 13-12-2018

Predmet: Javne konsultacije o nacrtu plana namene radio-frekvencijskih opsega

Poštovani,

Povodom Javnih konsultacija o nacrtu plana namene radio-frekvencijskih opsega Regulatorne agencije za elektronske komunikacije i poštanske usluge (u daljem tekstu: Agencija) objavljenih na internet stranici Agencije dana 9.11.2018. godine, u prilogu vam dostavljamo komentare Telenora na nacrt Plana namene radio-frekvencijskih opsega.

Stojimo na raspolaganju za sva dodatna pitanja.

Srdačno,
Telenor d.o.o.



Branko Mitrović
Izvršni direktor korporativnih poslova

M. Mitrović
V. Tintera
13.12.2018. TL

Republička agencija za elektronske komunikacije i poštanske usluge (RATEL)
Palmotićevo 2
11000 Beograd
E-mail: ratel@ratel.rs; javnekonstultacije@ratel.rs

Komentari Telenora na nacrt Plana namene radio-frekvencijskih opsega

Poštovani,

Telenor se zahvaljuje Regulatornoj agenciji za elektronske komunikacije i poštanske usluge (u daljem tekstu: Agencija) na mogućnosti da iznese svoje mišljenje u okviru javnih konsultacija o nacrtu Plana namene radio-frekvencijskih opsega (u daljem tekstu: nacrt Plana namene), koji je objavljen 9. novembra 2018. godine.

Koristimo priliku da pohvalimo nivo usklađenost Plana namene sa Evropskom tabelom frekvencija (ECA tabela) u okviru opsega koji se mogu koristiti za pružanje javnih mobilnih elektronskih komunikacionih usluga.

Nakon izvršene analize nacrta Plana namene u nastavku vam dostavljamo komentare i predloge za izmene.

1. Opseg 410-420/420-430 MHz

Opseg 411.875-418.125 i 421.875-428.125 MHz koji je namenjen radu fiksnih bežičnih sistema (FWA) i PMR/PAMR, u osnovnim uslovima korišćenja tabelarnog prikaza nacrta Plana namene kao i kroz note SRB36 i SRB88 napominje da je korišćenje opsega za FWA, javne elektronske komunikacione usluge, predviđeno do trajanja isteka licenci 16.6.2019. godine.

Imajući u vidu napred navedenu formulaciju ostaje nejasno koja je delatnost korišćenja omogućena posle ove vremenske odrednice za predmetni radio-frekvencijski opseg.

Mišljenja smo da je potrebno precizirati SRB88 notu kako bi ovaj opseg ostao namenjen za pružanje javne elektronske komunikacione usluge i nakon isteka licenci 16.6.2019. godine.

2. Opseg 700MHz (694 -790 MHz) Digitalna Dividenda 2

U nacrtu Plana namene u opsegu 694-790MHz su kao primarne službe navedene Radio-difuzija i Mobilna izuzev vazduhoplovne mobilne.

Imajući u vidu da je ovaj opseg u Evropi i u svetu prepoznat kao jedan od pionirski opseg za buduću 5G tehnologiju (javne elektronske komunikacione usluge) iznosimo sledeća dva komenatra:

1. Potrebno je obezbediti potpuno oslobađenje ovog opsega od digitalnih televizijskih kanala (DVB-T2) koji su danas u upotrebi:

- Zona raspodele (alotment) Avala, naziv dodele (predajnik) Kanarevo brdo 51 i 57 kanal i
- Zona raspodele (alotment) Kikinda, naziv dodele (predajnik) Zrenjanin 55 kanal

Smatramo da je potrebno definisati propisivanjem dodatne note SRB potpuno oslobađanje predmetnog opsega namenjenog za MFCN (UL-DL : 703-733/758-788 MHz i MFCN

SDL:738-753 MHz) od televizijskog signala radi obezbeđenja ovog opsega za nesmetano pružanje javnih elektronskih komunikacionih usluga u budućnosti.

2. Imajući u vidu da je predmetni opseg digitalne dividende 2 skoro u celosti oslobođen od televizijskih kanala (osim napred navedenih), smatramo da je po uzoru na definisanje opsega 800MHz (790-862 MHz) u nacrtu Plana namene, potrebno izostaviti/isključiti namenu ovog opsega za radio-difuziju odnosno delatnost korišćenja „Televizija DVB-T2“. Napominjemo da ostavljanje radio-difuzije kao primarne delatnosti na ovom opsegu može u budućnosti i Agenciji i budućim operatorima javne elektronske komunikacione usluge na ovom opsegu uskratiti mogućnost eliminisanja potencijalnih štetnih smetnji.

3. E-GSM (880-890/925-935 MHz)

E-GSM opseg u nacrtu Plana namene nije usklađen sa Evropskom tabelom frekvencija (ECA tabela) imajući da je prepoznata delatnost korišćenja fiksna radio-služba Organa odbrane i bezbednosti-Vojaska i MUP. U skladu sa ECA tabelom ovaj opseg je namenjen za delatnosti javne elektronske komunikacione mreže GSM i IMT kao i za pružanje usluga mobilne komunikacije (usluge MCV) na brodovima. Iako u nacrtu Plana namene nota SRB38 (ova nota je propisana i u trenutno važećem Planu namene koji datira još iz 2012. godine) predviđa donošenje akta Vlade o dinamici i načinu obezbeđivanja finansijskih sredstava za opremanje Organa odbrane i bezbednosti, službi za hitne intervencije – Vojaska, MUP, iz samog teksta note nije moguće utvrditi vremensko ograničenje za iseljavanje ovih službi iz navedenih frekvencijskih opsega.

Takođe, shodno noti ECA29 korišćenje ovih opsega od strane drugih radio službi, pored javnih mobilnih sistema, dozvoljen je tamo gde je moguć paralelan rad sa javnim mobilnim sistemima, tj. u retko naseljenim ili seoskim oblastima gde opseg nije potreban za javne mobilne sisteme.

Ovakva formulacija nota SRB38 i ECA29 u nacrtu Plana namene ostavljaju prostora za pitanja regulisanja prava korišćenja i vremenskog roka u kome će se omogućiti upotreba ovog opsega za pružanje javnih elektronsko komunikacionih usluga. Stoga smo mišljenja da je u okviru tabele ili dodatne note potrebno precizirati vremensko ograničenje za potpuno oslobađanje E-GSM opsega, kao i jasnije odrediti vremenske odrednice za mogućnost otpočinjanja pružanja javnih elektronsko komunikacionih usluga na E-GSM opsegu.

4. Opseg 1500MHz (1452-1492 MHz)

Pozdravljamo odluku Agencije da opsegu 1500MHz u nacrtu Plana nemene dodeli delatnost korišćenja i za javne elektronske komunikacione usluge po ugledu na Evropsku tabelu namene.

Telenor iznosi komentar da je jedino u ovom radio-frekvencijskom opsegu u nacrtu Plana namene ostavljena mogućnost načina izdavanja pojedinačne dozvole po zahtevu ili na osnovu sprovedenog postupka javnog nadmetanja.

Zamolili bismo Agenciju da kroz notu ili neki drugi vid pojasni u kom slučaju je primenljiv koji način izdavanja pojedinačnih dozvola.

5. Opseg 2100MHz (1900-2170 MHz)

Predlogom Plana namene u okviru opsega 2100MHz (1900-1930 MHz, 1930-1970 MHz, 1970-1980MHz, 2010-2025 MHz, 2110-2120 MHz i 2120-2170 MHz) je kao primarna radio-služba pored mobilne prepoznata i fiksna služba.

Telenor predlaže da se izbaci fiksna služba kao primarna na opsegu 1900-1930, imajući u vidu da je ovaj opseg mobilnom Licencom 2 dodeljen Telenoru za pružanje javne mobilne usluge kao i zbog izazova koji je prisutan kako na evropskom tako i na srpskom tržištu prouzrokovan korišćenjem DECT telefona proizvedenih za potrebe tržišta ITU Region 2.

6. Opseg 2.6 GHz (2500-2690 MHz)

Prema nacrtu Plana namene u opsezima **2520-2655 MHz i 2655-2670 MHz** je namenjena delatnost korišćenja javne elektronskih komunikacione usluga, a omogućava se i rad fiksne radio-službe Organa odbrane – Vojske (Vojni kopneni sistemi).

Primenjena nota na ovom opsegu je SRB46, odnosno korišćenje ovih opsega regulisano tako da Organi bezbednosti – Vojska ovaj opseg mogu koristiti do početka korišćenja ovih opsega od strane radio sistema predviđenih Planom namene.

Telenor predlaže da se nota SRB46 dopiše/dopuni na opsegu 2655-2670 MHz u primenjenim notama, imajući u vidu da je ovaj opseg obuhvaćen u predmetnoj noti.

Takođe, Telenor iznosi primedbu na neusglašenost u dodeli delatnosti korišćenja za potrebe MUP-a na opsegu 2520-2655MHz u TDD opsegu 2580-2600MHz koji nije u skladu sa Evropskom tabelom frekvencija.

U Beogradu, 13. decembra 2018. godine

Telenor d.o.o.